

værk og Industri. Dette er sket, fordi Landbruget ikke har kunnet beskæftige Tilvæksten i Landbefolkningen. Staten har maattet ikke blot lokke, men betale for at faa Arbejderne til at blive ved, eventuelt vende tilbage til Landbruget. Det giver Statskassen 3 Millioner Kr. om Aaret for, foruden adskilligt mere, altsaa dog en ganske artig Hjælp. Jeg mener altsaa, at naar Fabrik- og Industriegrene her i Landet maa optage en Befolkning, som skal leve og skal forsørges og ikke kan forsørges paa anden Maade, er det naturligt, at man stiller Vilkaarene saaledes, at Industrien og Haandværket blive i Stand til at optage dem. Det maa jo heller ikke glemmes, at vi for Øjeblikket have Beskyttelse, og naar der er Tale om at gøre nogen Forandring heri, maa det derfor være deres Sag, som ønske den, at bevise Nødvendigheden eller Nyttens deraf. Den højtærede Minister har sagt i Folketinget, at han vilde ikke ødelægge nogen bestaaende Industri, og at der, naar Beskyttelsen skulde omreguleres, maatte foretages en Undersøgelse fra Fag til Fag, og saa tilføjer han: men naar man staar og skal foretage denne Undersøgelse, mangler man i Virkeligheden Midlerne dertil! Og fremdeles siger han, at det i hvert enkelt Tilfælde noget er Slump, hvor man skal sætte Tallet. Det er altsaa den Maade, hvorpaa man stiller sig fra Regeringens Side lige overfor sine egne Forslag, at man indrømmer, man i Virkeligheden staar uden Midler til at undersøge, hvor meget det enkelte Fag kan taale i Nedsættelse. Den ærede Ordfører i Folketinget (N. Neergaard), hvis Overbevisning om Frihandelens Velsignelser jeg længe har kendt og altid har respekteret af den Grund, at jeg ved, han er en Mand, som ved sin Dygtighed og sit Studium har erhvervet sig Indsigt i disse Forhold, kun at han efter min Mening gaar ud fra en forudfattet Opfattelse af dem, som han ikke kan komme bort fra, samme ærede Ordfører har sagt, at det altid til en vis Grad er et Spring ud i Mørket, man foretager, naar man forandler Toldsatserne. Der ser man altsaa! Vi staa med en Industri, som har nogen Beskyttelse, og man erkender baade fra den højtærede Ministers og fra den ærede Ordførers Side, at det er et Spring ud i Mørket og noget en Slump, hvorvidt man tør gaa under saadanne Omstændigheder. Men jeg mener, at det slet ikke er tilladeligt og slet ikke gaar an, hvor det drejer sig om vitale Interesser af den Betydning,

som her er Tale om, saaledes at handle paa Slump. Det gaar maaske godt, men maaske gaar det ikke godt. Toldkommissionen søgte at regulere Beskyttelsen efter en indgaaende Drøftelse af hver enkelt Position. Jeg ved det, da jeg selv var Medlem af Kommissionen, og Ministeren erkendte jo ogsaa, at det var et grundigt Arbejde, som der var gjort, og at der var skabt en Kildesamling, en Materialesamling, som var af stor Betydning. Saa skulde den højtærede Minister have holdt sig noget mere til, hvad man der var bleven enig om, og navnlig til, hvad Fler-tallet vedtog; thi da var man sikrere paa, at man ikke skadede Industri og Haandværk, end man nu kan være.

Saa kommer naturligvis det Spørgsmaal frem: Hvilken Betydning har det for Forbrugerne, om vi nedsætte Tolden saa meget som nu foreslaaet eller som foreslaaet i 1899—1900. Den Gang udtalte et æret Medlem fra den anden Side, et Medlem af den nuværende Regering, nemlig den højtærede Justitsminister, sig paa følgende Maade. De overspændte Forestillinger, som mange havde om de overordentlige Fordele, som Toldloven skulde bringe den store, brede Befolkning, om at vi, naar vi fik Toldloven, for Fremtiden vilde komme til at leve i et rent Slaraffenland, tog han Afstand fra. Han erkendte, at det var overdrevne Forestillinger. Og for at nævne Eksempler nævnedes han Toldnedsættelsen paa grove Metalvarer, Spader, Grebe og Leer osv., som den store Arbejderbefolkning bruger. Han sagde derom, at den Told, der hviler paa disse Sager, spiller en saa ringe Rolle, at der ikke er nogen som helst Sandsynlighed for, at en Nedsættelse paa dette Punkt vil komme Landbrugerne til gode, og det samme gælder Arbejderne udenfor Landbruget. Med Hensyn til det samme Spørgsmaal maa jeg endvidere fremhæve som noget karakteristisk, hvad den ærede Konseilspræsident udtalte derom. Det findes i Folketingets Forhandlinger Sp. 3940 fra det nævnte Aar. Han anslaaer en Landarbejders hele Fortjeneste ved det daværende Toldlovsforslag til 5 Kr. 44 Øre, en Husmand med 2 Køer vilde tjene rundt 6 Kr., en Gaardmand med 25 Køer vilde faa en Nedsættelse i sine Toldudgifter paa omtrent 18 Kr. 40 Øre. En Gaardmand med 25 Køer! Jeg gad vide, hvilken Betydning det spiller i den Mands Økonomi, om han faar disse 18 Kr. 40 Øre ind ved at spare snart 1 Øre her og snart $\frac{1}{2}$ Øre der. Jeg tror, man maa indrømme, at det